

Sertifikaatit ja yritysyhteistyö matkailun vastuullisuuden edistämisessä

15.12.2025

Viime vuosina vastuullisuuden merkitys matkailussa on korostunut entisestään. Globaalit kriisit ja ilmastonmuutos ovat vaikuttaneet sekä matkailijoiden että yhteistyökumppaneiden odotuksiin: yhä useammin asiakkaat etsivät elämyksiä, jotka eivät ainoastaan tarjoa unohtumattomia kokemuksia, vaan myös kunnioittavat luontoa ja paikallisyhteisöä. Vastuullisuus on noussut keskeiseksi kilpailutekijäksi, ja asiakkaat arvostavat yrityksiä, jotka pystyvät osoittamaan konkreettisia tekoja kestävän kehityksen puolesta.

Vastuullisuussertifikaatit matkailuliiketoiminnan kehittämisessä

Yksi tehokas tapa kehittää vastuullista matkailuliiketoimintaa on auditoida jokin vastuullisuussertifikaatti, kuten Ekokompassi tai Green Key. Nämä sertifikaatit asettavat matkailuyrityksille selkeät vaatimukset ympäristötoimien ja kestävien käytäntöjen suhteen. Sertifiointi auttaa yrityksiä muun muassa vähentämään energiankulutusta, minimoimaan jätteen määrää, hyödyntämään paikallisia raaka-aineita ja palveluita sekä osallistumaan aktiivisesti paikallisyhteisön toimintaan.

Sustainable Travel Finland -ohjelma tarjoaa matkailuyrityksille kokonaisvaltaisen kehityspolun, jonka avulla vastuullisuudesta ja sen jatkuvasta kehittämisestä muodostuu olennainen osa yritysten arkea (Visit Finland, i.a.). STF-merkki on kansallisesti tunnustettu osoitus yrityksen sitoutumisesta kestävään matkailuun ja

vastuullisiin toimintatapoihin. Ohjelman läpikäyneille ja kriteerit täyttäville yrityksille sekä destinaatioille myönnetään Sustainable Travel Finland -merkki, joka viestii kansainvälisille matkailijoille yrityksen tai alueen sitoutumisesta kestävään toimintaan. STF-merkin saaneet yritykset ja alueet saavat käyttöönsä jatkuvan kehittämisen mallin, ajantasaista tietoa matkailun kestävään kehitykseen liittyvistä teemoista sekä markkinointitukea ja lisänäkyvyyttä Visit Finlandin kanavissa.

Yritysryhmähanke vastuullisuustyön tukena

Matkailuyritysten vastuullisuustyötä voidaan edistää yritysryhmähankkeen avulla. SEAMKin hallinnoimaan hankkeessa kuusi matkailuyritystä eri puolilta Etelä-Pohjanmaata lähti yhdessä kehittämään vastuullisuuttaan: Aulava, Hyvölän talo, Lillukkametsä, Opintola B&B, UK Majoitus ja Valkeisen loma. Hankkeen tavoitteena oli kasvattaa yritysten vastuullisuusosaamista, parantaa vastuullisuusviestintää ja lisätä yritysten tunnettuutta. Yritykset osallistuivat Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelman kehittämispolulle ja auditoivat vastuullisuussertifikaatin (Ekokompassi tai Green Key). Hankkeen tuloksena yritysten vastuullisuusosaaminen vahvistui ja saavutettujen sertifikaattien sekä STF-merkin avulla yritykset voivat tehdä vastuullista toimintaansa näkyvämmäksi asiakkaille ja yhteistyökumppaneille.

Yritysryhmähankkeen puitteissa järjestettiin myös opintomatka, jonka tavoitteena oli hankkia muilta matkailuyrityksiltä uutta oppia ja käytännön vinkkejä vastuullisuuden toteuttamiseen sekä viestimiseen. Matkan aikana tutustuttiin kohteisiin, joilla kaikilla oli vastuullisuutta todentava sertifikaatti ja STF-merkki. Vierailukohteina olivat Koivuniemen Herra Merikarvialla, Herrankukkaro Naantalissa, Hawkhill Vihdissä, Haltia Lake Lodge Espoossa, Iloranta Hauholla ja Nukula Oravasaaressa. Yritykset esittelivät konkreettisia esimerkkejä siitä, miten vastuullisuus näkyy niiden arjessa. Kierrätysmateriaalien käyttö, paikallisten raaka-aineiden suosiminen, energiatehokkuus, luonnon monimuotoisuuden vaaliminen ja yhteisöllisyyden tukeminen olivat keskeisiä teemoja yritysten vastuullisuustoimissa.

Hankkeen vaikutukset ja jatkohyödyt

Opintomatka vahvisti yritysryhmän yritysten uskoa siihen, että vastuullisuustyö on kannattavaa ja että pienilläkin teoilla voi olla suuri merkitys. Yritykset saivat matkan aikana runsaasti konkreettisia ideoita ja inspiraatiota oman toiminnan kehittämiseen sekä rohkaisua vastuullisuustyön jatkamiseen. Vierailukohteiden erilaiset ratkaisut ja luovat toimintamallit osoittivat, että vastuullisuus voidaan toteuttaa monin eri tavoin, ja että jokainen yritys voi löytää itselleen sopivia keinoja edistää kestävää kehitystä. Lisäksi osallistujat kokivat, että vastuullisuustyön näkyväksi tekeminen esimerkiksi sertifikaattien ja STF-merkin avulla lisää yritysten uskottavuutta ja houkuttelevuutta asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden silmissä.

Kuva 1. Opintomatkalla tutustumassa Koivuniemen Herran vastuullisuustyöhön ja palveluihin (kuva: Sanna Jyllilä, 2023).

Yhteistyön ja vertaistuen rooli

Yritysryhmähankkeen myötä mukana olleet yritykset toimivat esimerkkinä muille maakunnan matkailu- ja palvelualan toimijoille. Hanke osoitti selkeästi, että yritysten välinen yhteistyö ja vertaistuki ovat tehokkaita keinoja vastuullisuuden kehittämisessä. Yhteistyön kautta yritykset pystyivät jakamaan kokemuksiaan, ratkomaan yhteisiä haasteita ja tukemaan toisiaan vastuullisuustyön eri vaiheissa. Hankkeen aikana syntyneet kontaktit ja keskustelut muiden yrittäjien kanssa koettiin arvokkaiksi, ja ne loivat pohjan pitkäjänteiselle yhteistyölle myös tulevaisuudessa. Hankkeen kokemuksia voidaan hyödyntää myös tulevien hankkeiden suunnittelussa, mikä vahvistaa alueen matkailu- ja palvelualan yritysten osaamista ja kilpailukykyä pitkällä aikavälillä.

Keskinäinen yhdessä oppiminen

Yritysten näkemyksen mukaan keskinäinen yhdessä oppiminen muodostui hankkeen merkittävimmäksi anniksi. Yhdessä oppiminen ilmeni avoimena tiedonvaihtona yritysten välillä, yhteisten haasteiden ratkaisuna sekä parhaiden käytäntöjen jakamisena. Esimerkiksi yritykset keskustelivat vastuullisuussertifikaattien auditointiprosesseista, vaihtoivat kokemuksia energiatehokkuuden parantamisesta ja miettivät konkreettisia ideoita vastuullisuusviestinnän kehittämiseen. Lisäksi opintomatkan aikana syntyneet kontaktit ja vertaistuki mahdollisti uusien toimintamallien käyttöönoton sekä rohkaisivat yrityksiä kokeilemaan uusia ratkaisuja omassa toiminnassaan. Yhdessä oppiminen vahvisti osaamista ja loi pohjan pitkäjänteiselle vastuullisuustyölle, mikä nähtiin yritysten keskuudessa hankkeen tärkeimpänä saavutuksena.

Etelä-Pohjanmaan matkailuyritysten vastuullisuus näkyväksi -hanketta rahoitti Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020 (siirtymäkausi 2021–2022) -rahastosta.

Sanna Jyllilä
lehtori
SEAMK

Kirjoittaja toimii SEAMKissa lehtorina ja asiantuntijana matkailun kehittämishankkeissa, jolle kestävä matkailu on erityistä osaamisaluetta.